

NASIL BİR EĞİTİM

Doç. Dr. Mustafa Koçak

CEO, GEDİK HOLDİNG

Tüm ülkelerin gelişme ve ilerleme süreçlerinde ülke olarak izledikleri eğitim politikalarındaki doğru programları ve ülke gereksinimlerine uygun uzun süreli, kalıcı çalışmaları sonucunda başarılı sonuçlar aldıkları görülmüştür. Günümüzde özgür ve çağdaş eğitimi bireylerden oluşan toplumların beraber yaşamda hedeflenen demokratik, eşit haklı ve katılımcı demokrasiler yarattıkları görülmektedir. Ancak bu hedefe ulaşabilmek için nasıl bir eğitim sorusuna doğru yanıtlar bulunması ve bunların da doğru ve uzun soluklu uygulamalarının olması gerekmektedir.

Cumhuriyetimizin kuruluşunu takip eden yıllarda Anadolu insanının ve dolayısı ile ülkenin ivedi kalkınmasının gereksinimi olan eğitim politikası doğru tespitlerle 1940 da “Köy Enstitüleri” kurularak başlatılmıştı. Avrupa’da Faşizmin kol gezdiği yıllarda akılcı ve erkek-kız tüm gençlerini kucaklayacak katılımcı bir eğitim hamlesini Hasan Ali Yücel, İsmail Hakkı Tonguç ve arkadaşlarının başlatması kurtuluş savaşından çıkmış her şeye muhtaç genç bir Cumhuriyet’in kısa-orta ve uzun vade de ihtiyacı olan doğru bir eğitim politikası idi. İlk öğretim genel müdürü İsmail Hakkı Tonguç’un bir genelgesinde “yanında bir kız öğrenci getiren erkek öğrenci enstitülere sınavsız kabul edilecek” kararı Anadolu’da kız öğrencilerin eğitime katılımını sağlamada pozitif ayrımcılık yapan yaklaşımı ne kadar doğru bir yaklaşımdı. Köy Enstitülerinde Öğretmen yetiştirme programının yanında verilen çağdaş eğitimlerin %25 tarım ve %25 i zanaat a ayrılması ülke kalkınmasındaki eksikliklerin ve acil gereksinimlerinin ne kadar doğru tespit edildiğini göstermektedir.

Yukarıda kısaca verdiğim örnek, “nasıl bir eğitim” sorusuna ideolojik yada dinsel hedefli programlarla değil ancak ülke kalkınmasında motor gücü yetiştirebilecek doğru tespitler ışığında oluşturulan eğitim programları ile olması gerektiğini göstermiş ve bugün bile Köy Enstitüleri projesi içeriği ve doğru uygulamaları ile haklı bir kabul görmüştür.

Günümüzde “eğitim nasıl olmalı” sorusu gene evrensel doğrulardan yola çıkarak yanıt aramalıyız. Yani eğitimin tüm katmanlarında çağdaş, özgür düşünebilen ve öz güvenli bireyler yetiştirecek ve fırsat eşitliği esasında çalışan ve uzun vadede ülke gereksinimlerini ileri teknoloji ve bilimsel içerik hedefleri ile dikkate alan programlarla çalışan bir eğitim olmalıdır.

Gelişmekte olan ve birçok yapısal acil eksikleri olan ülkemizin gençlerine verilecek en iyi eğitim programı mutlaka çağdaş, özgür ve bilgiye dayanan özgüvenli bireyler yetiştirici laik ve Atatürk ilkelerini esas alan bir eğitim olmalıdır. Bu eğitim yapılanmasının ilk köşe taşları elbette evrensel hak, hukuk ve adalet kavramlarını öğrenmiş, çağdaş sanat ve müzik ile tanışmış çok yönlü gençler yetiştirebilen bir eğitim yapısı olmalıdır.

Bu özellikler nasıl elde edilir? Genç bireylerin çağdaş ve müspet bilim ile tanışmaları, öğrenmeleri sağlanmalıdır. Özgür düşünemeyen bireylerden çağdaş teknolojiyi üreten, uygulayan ve karmaşık sorun ve gereksinimlere bilgiye dayanan pratik ve kalıcı çözümler üreten bir toplum oluşamaz.

Teknoloji Alanında Eğitimler

Yukarıda çağdaş bir eğitimin sadece bazı prensiplerini kısaca anlatmaya çalıştıktan sonra teknoloji alanındaki eğitimlerin nasıl olması gerektiği konularına da kısaca değinmek isterim.

İlk okul sonrası gençlerin kişisel eğilim ve ilgi alanlarını dikkate alan tespitlerle gençler ilgili mesleki eğitimlere yönlendirilmeliler. Eğitim sistemimiz ve ebeveynler bunun gereklerini yapabilecek durumda olmalılar. Temelde gençlerin severek, isteyerek yapılan eğitimlerinin daha verimli olabileceğini yazmamıza gerek yok. Ancak ailelerin coğrafi bölgesel konumları, ekonomik durumları elbette gençlerin eğilim ve ilgilerinin önünde olan binlerce durum vardır. Bu gerçeği yadsıyarak olması gerekenleri yazma niyetinden ziyade eğitimin nasıl olması gerektiğini tespit etme amacı ile bu yazı kaleme alınmaktadır.

Genç yaşta belli teknik alanlarda alınan teorik ve pratik eğitimlerle teknoloji alalındaki meslek gruplarına ara eleman ya da temel pratikleri öğrenmiş üniversite öğrencilerinin teknoloji alalındaki eğitimleri mutlaka daha kapsamlı ve verimli olacaktır. Ülkemizdeki Meslek Liselerindeki eğitimlerde laboratuvar

ve atölye olanakları çok önemlidir. İleri teknoloji esaslarında verilen meslek liselerindeki eğitimlerde ülke sanayisine zorluk çekmeden katılabilecek teknik yeterlilikte genç teknik kadroların yetişeceği açıktır. Bu nedenle, teknik öğretmen kadrolarının çok iyi yetiştirilmesi bu anlamda çok önemlidir.

Son zamanlarda meslek liselerinin eğitim alanları ile ilgili sanayi kuruluşları ile istişareler halinde olmaları olumlu bir gelişmedir. Meslek liselerdeki “iş başı eğitim ya da üretirken eğitim” programları ile yeni anlayış ve yaklaşımlarla yapılan çalışmalar olumlu gelişmelerdir. Meslek liselerindeki teknoloji esaslı bölümlerde mutlaka günün ve yarının teknolojileri ile gençlerin tanışması ve bu alanlarda eğitim almaları zorunludur. Örneğin otomasyon, robotik uygulamalar meslek liselerindeki metal bölümlerinde mutlaka üzerinde yoğun durulması gereken alanlardır.

MEB, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Gedik Üniversitesi ve Gedik Kaynak ortak çalışması ile İstanbul’da pilot çalışma olarak beş meslek lisesinde Kaynak Mükemmeliyet Merkezlerinin kurulması adımı atıldı. Bu tür adımlarda olması gereken özel bütçelerin de MEB tarafından okullara sağlanması ile okullarda teknik alt yapı ileri teknoloji kaynak ekipmanları ile şu sıralarda oluşturulmaktadır. Ayrıca bu okullara endüstriyel kaynak robotları da temin edilerek, öğrencilerin endüstriyel otomasyon ve robotik kaynak uygulamalarını öğrenmeleri sağlanacaktır. Halil Kaya Gedik Meslek Lisesinde robotik kaynak uygulamaları ile 20 bin okul sırası üretilebilmiştir. Bu başarılı eğitim ve üretim modeli yazımın başında kısaca değindiğim köy enstitüleri modelinin günümüzdeki ifadesidir diye düşünebiliriz. Modern robot teknolojilerini öğrenip, öğrenci ve öğretmen ortak çalışması ile ürüne dönüşebilen çalışmaları yürütebilen, bu sırada ilgili sanayi kuruluşlarının da sürekli desteği ve ilgileri ile daha nice başarı hikayeleri yazılabilir.

Yüksek öğrenimde gençlerimizin daha yoğun uygulamalı bilim ve teknolojik alanlarla tanışmaları gerekmektedir. Otomasyon, robotik ve simülasyon gibi alanların mühendislik bilim dallarında önde gelen konu başlıkları olduğunu ve bu alanlarda da öğrenciye aktarılacak bilginin en hızlı ve verimli olabilmesi için Üniversite-Sanayi iş birliğinin önemini altını çizmek isterim. Bilim ve teknoloji alanındaki mühendislik eğitimlerinin mutlaka modern ve güncel konuları içeren bir eğitim içeriği olması gerekirken, öğrencilerin çağdaş, Atatürk ilke ve devrimlerini, ülke ve dünya tarihini bilen, günümüzü ekonomik, sosyal ve teknik

anlamda iyi yorumlayabilen, yabancı dil bilen kültürlü birer yetişkin olma hedefi de eğitimlerimizin amaçları içinde olması gerektiğine inanıyorum.

Bugünün genç öğrencisinin yarının yöneticisi ve zorlu dönemlerin karar vericisi olduğunu unutmamak gerekiyor.

Bu anlamda küçük yaştan itibaren gençlerimize verilen eğitimlerin bilindiği üzere temel hedefi topluma yetkin, eğitilmiş bireyler yetiştirmektir. Dün verilen eğitimin kişiyi bugüne değil yarına hazırlaması, yarının teknolojik bilimsel sorularına çözüm üretebilecek bilgili ve bir o kadar da becerileri geliştirilmiş mezunlar olması gerektiğini bilerek eğitim programlarını hazırlamamız gerekiyor. Sanayide üretimlerin artık Endüstri 4.0 ve IOT prensiplerine göre yapılması gerektiği gerçeğinin önümüze koyduğu ödevleri kapsayan eğitim programları mühendislik programları olan tüm yüksek eğitim kurumlarımızda bugün uygulamada olması gerekiyor.

Bunları yazarken elbette kız öğrencilerin fırsat eşitliği esasında en iyi eğitim fırsatlarına pozitif ayrımcılığa da varan yaklaşımlarla eğitimlerde yer almasını sağlamak ülkemizin kalkınma yol haritasında olmaz ise olmaz kriteri olmalıdır. Kadınlarımıza hiçbir meslek öğrenme, edinme kapısını kapatmadan katılımlarını sağlayıcı girişimler yapılmalı. Yakın zamanda Gedik Kaynak ve İstanbul Gedik Üniversitesi'nin İşkur ile "Sertifikalı Kadın Kaynakçı Yetiştirme Kursu" hamlesi bu alanda nelerin yapılabileceğine güzel bir örnek teşkil etti diye düşünüyorum.

Toplumsal kalkınmada alınacak hız, toplumun geride kalmış her ferdine fırsatlar yaratarak, her öğrencisine zaman ve emek vererek onları geleceğe modern ve çağdaş metotlarla, ihtiyaç olan meslekleri öğretmek, özendirerek olacağını unutmamamız gerekiyor. Örneğin, İskandinav ülkelerinin birinde ilk ve orta okul da her sınıfa iki öğretmenin girdiğini ve birinci öğretmenin ders konusunu anlatırken, ikinci öğretmenin sınıfın zayıf öğrencileri ile ilgilendiğini duymuştum. Sorulduğunda, eğitimde hiçbir öğrenciyi kaybetme lükslerinin olmadığını söyleyen öğretmen ne kadar haklı.

Nasıl bir eğitim sorusuna nasıl bir insan istiyoruz sorusunun yanıtı ile yanıt vermeye çalıştım, düşüncelerimi paylaştım.

Saygılarımla